

I

Ion I.C. Brătianu s-a născut la Florica, în ziua de 20 august 1864.

El și-a făcut studiile secundare la Liceul Sf. Sava din București, trecând, în 1882, bacalaureatul. Spre a-și putea urma neîntrerupt studiile superioare, după un obicei pe care mulți l-au avut, a răspuns mai întâi obligației serviciului militar, făcându-și stagiul în regimentul I de Artilerie, de unde a ieșit cu gradul de sublocotenent.

Părintele său s-a îngrijit, în tot acest timp, a-i da o educație, care avea să lase urme din cele mai adânci. El obișnuia a-l ține aproape de el, a-l iniția în tot ce putea înarma sufletul său tânăr pentru marea misiune a vieții. Amintirile personale, pe care Ion I.C. Brătianu le evoca mai adesea și cu mai multă plăcere, erau tocmai cele din această primă perioadă a vieții sale. Odată, într-o adunare publică, povestea cum tatăl său îl dusesese cu sine la Dunăre, în timpul Războiului de Independență. Trupele noastre, bătute de tunurile turcești de dincolo de fluviu, stăteau ascunse în pământ, demoralizate: ele aveau ordin să nu răspundă. Brătianu-tatăl, care de departe fusese oprit și invitat a scoate clopoței de la gâtul cailor, pătrunse toată psihologia situației și dădu imediat ordin – era și ministru de Război – să se deschidă

focul asupra bateriilor dușmane. Înviorați, ostașii, care atâta așteptau, se reped afară, încep a trage din tunuri și reduc, în scurtă vreme, la tăcere bateriile turcești.

O lecție vie ca aceasta se întipărește adânc. Câte n-a cules acest adolescent, predestinat a juca cel dintâi rol în țara sa, câte uimitoare lecții și exemple, în preajma celei mai entuziaste și mai constructive firi din pleiada marilor ctitori ai statului nostru modern?

Iar mama sa, cu pasiune pătașă la faptele și țelurile gloriosului său soț – cum mărturisește, atât de mișcat, la moartea ei, Ion I.C. Brătianu –, știa să stăpânească, fără zgomot și fără pretenție, împrejurările grele ale vieții, fiind o călăuză înțeleaptă, „a cărei înrâurire asupra celor care luptau lângă dânsa a fost neasemuit mai rodnică de cât multe activități gălăgioase”¹.

Organizarea statului, în toate domeniile activității sale, era misiunea de căpetenie a generației care făcuse Războiul de Independență. Ion Brătianu-tatăl socotea pregătirea tehnică a tineretului ca o mare necesitate, pentru preîntâmpinarea trebuințelor acestei organizări. De aceea a căutat să-i îndrume pe fiii săi către inginerie. Școala vestită astăzi nu era însă pe atunci. Trebuind aleasă o școală din Apus, gândul părintelui nu se putea opri decât asupra capitalei strălucite a Franței, care adăpostise, pe vremuri, anii pribegiei sale. El nu putea uita câtă lumină sorbise în metropola ideilor generoase, câtă prietenie și cât sprijin aflase într-însa pentru cauza țării sale.

---

¹ Scrisoarea către fiul său, în *Universul*, 20 noiembrie 1929.

În toamna anului 1883, Ion I.C. Brătianu pornește prin urmare la Paris. Trecând prin secția de matematici a Liceului S-te Barbe, el fu admis la Școala Politehnică, apoi la Școala de Poduri și Șosele. La 1889 își încheia studiile și obținea diploma de inginer.

Întors în țară, intră în curând în Corpul tehnic, urmând în această privință dorința părintelui său, care, prin creșterea dată copiilor, voise a face din ei vrednici slujitori ai țării. Cum a răspuns tânărul inginer chemării sale, în această funcție, la Căile Ferate, o putem ști din cuvintele cu care A. Saligny, directorul aceluia însemnat serviciu, saluta întâia sa intrare în minister.

Preocuparea de interesele generale îl făcea să semnaleze, încă de la începutul carierei, una dintre problemele cele mai însemnate ale vieții noastre economice.

Pe la 1890, producția agricolă a țării trecea printr-o criză care începuse a-i îngrijora pe agricultori. Prețurile cerealelor erau în continuă scădere, și condițiile în care se făcea pe atunci la noi exportul contribuiau în mare parte la această criză. O îmbunătățire a acelor condiții se impunea, pentru ca producătorul român să nu fie pus în inferioritate față de concurența străină. Ion I.C. Brătianu atacă atunci această problemă întâia oară la noi și, într-o conferință ținută în 1894, la Societatea Politehnică, expune, cu date statistice, situația îngrijorătoare, stabilind cauzele și propunând măsuri pentru înlăturarea lor.

A fost cel dintâi proiect de standardizare la noi. Conferința nu s-a publicat, dar o cunoaștem din lucrarea lui H.O. Schlawe, inginer la serviciul Jocurilor, prezentată, câțiva ani mai înainte, directorului general, în forma unui Memoriu². Conferențiarul constata că, în privința costului producției, eram cei mai ieftini din lume și tot atât de favorizați eram în privința transportului pe cale ferată; dar nu se putea spune același lucru despre condițiile comerțului nostru interior. Din acest punct de vedere, rămăsesem cu mult înapoi față de toți concurenții și ne aflam într-o inferioritate păgubitoare. Se arătau, cu cifre, operațiile prin care grâul recoltat trecea de la arie până la bordul vasului de export, grevându-se cu cel puțin 40% din valoarea lui, pe lângă taxele de transport.

Pentru înlăturarea acestor neajunsuri, Ion I.C. Brătianu recomandă transformarea întregului nostru comerț de cereale intern, după modelul american, prin crearea de magazine interioare și introducerea clasificării cerealelor. Era atât de convins de utilitatea acestei opere, încât, intrând întâia oară în guvern, la 1897, ca ministru al Lucrărilor Publice, cere directorului general de la Căile Ferate să-i prezinte un studiu asupra înființării de magazine cu silozuri în stațiile drumului de fier

---

² *Înființarea de magazine cu silozuri în stațiile Căilor Ferate și introducerea clasificării cerealelor*, București, 1897. Conferința lui Ion I.C. Brătianu e folosită pe larg în acest Memoriu, p. 25 și urm.

și introducerii sistemului de clasificare a cerealelor. Saligny îi înaintează, la 27 octombrie 1897, un raport la care anexează Memoriul întocmit de inginerul Schlawe, care studiasse această chestiune în America. Prevăzând obstacolele ce ar întâmpina, Brătianu dispune, în răspunsul său, să se tipărească atât raportul, cât și Memoriul, „pentru a oferi elemente serioase de discuție acelor care-și dau seama de importanța chestiunii și pentru a deștepta atenția acelor care nu se preocupă îndeajuns de ea“.

Proiectul era menit a aștepta treizeci de ani pentru a afla realizare.